

Τάσεις και επιλογές από το εκδοτικό πανόραμα

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 1,97,100-101 **Published at:** 26-09-2021
Author: **Surface:** 2966.08 cm² **Circulation:** 32170
Subjects:

Φθινοπωρινά αναγνώσματα

Πλήθος βιβλίων μεταφρασμένης και ελληνικής λογοτεχνίας, Ιστορίας, πολιτικής, νουάρ, δοκιμίων, βιογραφιών, μαρτυριών, συναπαρτίζουν την πλούσια εκδοτική παραγωγή της επερχόμενης σεζόν

σ. 4-5

Αφιέρωμα

ΤΩΝ ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ ΚΟΥΖΕΛΗ ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟΥ

Το 2021 εξακολουθεί να είναι επετει-
ακό έτος και, μετά από ένα δύσκο-
λο καλοκαίρι, οι εκδότες έρχονται
να υπενθυμίσουν στους αναγνώστες
τα 200 χρόνια από την Ελληνική
Επανάσταση με ποικίλα κείμενα που φωτίζουν
τις διαφορετικές όψεις αυτού του σύνθετου
γεγονότος. Σαφής είναι και η στροφή προς τα
μεγάλα παγκόσμια κοινωνικά προβλήματα, με
χαρακτηριστικό παράδειγμα την κλιματική κρίση.
Οι ανθρωπιστικές ιδέες επίσης επανακάμπτουν,
όπως και οι απόπειρες σοβαρής επιστημονικής
εκλαίκευσης. Στο πεδίο της λογοτεχνίας, με την
παραγωγή εμφανώς πιο λελογισμένη, γεγονός
μάλλον αναμενόμενο, παρατηρούμε τη μεγάλη
επιστροφή σημαντικών ελλήνων συγγραφέων,
ενώ βλέπουμε ότι τα μεταφρασμένα βιβλία συ-
γκροτούν, ως συνήθως, ένα ευρύτατο φάσμα
επιλογών, ακολουθώντας και τις διεθνείς σύ-
γχρονες τάσεις και τις σταθερές κλασικές αξίες

Ξένη λογοτεχνία

Από τις εκδόσεις Καστανιώτη θα κυκλοφορήσει
το *Τούνελ του Γουίλιαμ Χ. Γκας*, ένα «εξωφρε-
νικό» αριστούργημα της σύγχρονης λογοτεχνίας
των ΗΠΑ που γραφόταν επί 30 χρόνια. Προτα-
γομιστής είναι ένας πανεπιστημιακός καθηγητής
ο οποίος, καθώς προσπαθεί να γράψει μια εισα-
γωγή για τη μελέτη του «Ενοχί και αθωότητα στη
χιτλερική Γερμανία», καταλήγει να περιγράφει
τον ζόφο της ζωής του και της ανθρωπότητας.
Από τον ίδιο οίκο αναμένονται, μεταξύ άλλων,
το πεζοποίημα *Ο Πλατέρο κι εγώ* του ισπανού
νομπελίστα *Χουάν Ραμόν Χιμένθ*, το «Μεγά-
λο Παλαιστινιακό Μυθιστόρημα» με τίτλο *Η
Πύλη του Ηλιου* του Λιβανέζου *Ελιάς Χούρι*,
καθώς επίσης μια εκλογή ποιημάτων του Κινέ-
ζου *Μπέι Ντάο (Το ρόδο του χρόνου)*. Από το
Σαιξπηρικών θα διαβάσουμε τα ποιητικά άπα-
να του νομπελίστα *Τούμας Τράνστρεμερ (Το
μεγάλο αίνιγμα)*. Στο Μεταίχμιο έχουμε το νέο
πολυαναμενόμενο βιβλίο του *Ντέιβιντ Μίτσελ*
με τίτλο *Utopia Avenue*, ένα «επικό ροκ εν
ρολ μυθιστόρημα» του φοβερού άγγλου πεζο-
γράφου που μας μεταφέρει στη δεκαετία του
'60, προκειμένου να αφηγηθεί «την ιστορία
του σύντομου αλλά εκρηκτικού ταξιδιού του
πιο παράξενου βρετανικού συγκροτήματος
που δεν έχετε ακούσει». Από τον ίδιο εκδότη
θα διαβάσουμε ξανά το απαράμιλλο επίτευγμα
Τα χρόνια της Ανί Ερνό, μια ιδιότυπη «συλλογι-
κή αυτοβιογραφία» για την περίοδο 1941-2006
από τη διάσημη γαλλίδα συγγραφέα, αλλά και
τη συλλογή διηγημάτων *Ο άρχοντας της ζήλιας*
του Νορβηγού *Γιο Νέσμε*. Σε ένα από αυτά
μάλιστα βασικός ήρωας είναι ο Έλληνας αστυ-
νόμος *Νίκος Μπαλής*, ο οποίος καλείται να δια-
λευκάνει την υπόθεση ενός γερμανού τουρίστα
που εξαφανίστηκε στην Κάλυμνο. Περιμένουμε,
προφανώς, και το έργο *Ανθρώπινη δουλεία* του
Γουίλιαμ Σόμερσετ Μορ.

Στις εκδόσεις Πόλις θα κυκλοφορήσει το φιλό-
δοξο μυθιστόρημα *Η μεγάλη ιδέα* του γαλλό-
φρονου *Αντόν Μπεραμπιέρ*, όπου στο επίκεντρο
της διατριβής ενός φοιτητή βρίσκεται ο Σαούλ
Καλογιάννης, ένας μυστηριώδης στρατιώτης που
έλαβε μέρος στην (αποτυχημένη) Μικρασιατική
Εκστρατεία. Τα βιβλία των *Ζορζ Μπερνάνος
(Διάλογοι Καρμηλιτισσών)* και του νομπελίστα
Χάνρη Μπελ (Απόψεις ενός κλόουν) αποτελούν
σταθερές αξίες. Στο πρόγραμμα των εκδόσεων
Πατάκη ξεχωρίζει η περίπτωση του βραζιλιάνου
μοντερνιστή (με λιβανέζικες ρίζες) *Ραντουάν
Νασσάρ* με το εξαιρετικό, γεμάτο ένταση βιβλίο
του *Ενα ποτήρι οργή*, γραμμένο στα πορτογαλι-
κά. Το ενδιαφέρον μας ωστόσο διεκδικούν δυ-
ναμικά τόσο η *Σαμάντα Σβέμπλιν (Επτά άδεια
σπίτα)* όσο και η *Σάσα Μαριάννα Ζάλτσμαν
(Εκτός εαυτού)*. Από τις εκδόσεις Gutenberg
περιμένουμε τον *Εφιάλη* του ανεξάντλητου
Χανς Φάλαντα, το πλέον βιωματικό του μυθι-
στόρημα, με φόντο τη Γερμανία μετά την ήττα
του Γ' Ράιχ, αλλά και τα *Πρόσωπα σε απόγνο-*

Βιβλία για το φθινόπωρο

Το πανόραμα της εκδοτικής παραγωγής διαθέτει μεγάλα συγγραφικά ονόματα, νέες φωνές, κλασικές αξίες, πρωτότυπες μελέτες και προσκωινίζεται μια συναρπαστική σεζόν για τους αναγνώστες

Β Οι εκδότες υπενθυμίζουν στους αναγνώστες τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, παρατηρούμε τη μεγάλη επιστροφή σημαντικών ελλήνων συγγραφέων, ενώ τα μεταφρασμένα βιβλία συγκροτούν, ως συνήθως, ένα ευρύτατο φάσμα επιλογών

ση της *Πόλα Φοξ*, βιβλίο που συγκοταλέγεται στα ορόσημα του μεταπολεμικού αμερικανικού ρεαλισμού. Ο Ικαρος ετοιμάζει το πιο πρόσφατο έργο του *Γκεόργκι Γκοσποντόνιφ* με τίτλο *Χρονοκαταφύγιο*, με το οποίο ο σημαντικός βρούγχαρος συγγραφέας απέσπασε το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος 2021 στη γειτονική χώρα. Πολιτικές ιδέες και φανατισμός απασχολούν έντονα τον Κολομβιανό *Χουάν Γκαμπριέλ Βάσκες* στο καινούριο του αφήγημα *Γυρίζοντας το βλέμμα πίσω*.

Από τη Διόπτρα θα κυκλοφορήσουν σε νέες εκδόσεις το εμβληματικό μυθιστόρημα *Η καρδιά κινηγάει μονάχη* της μοναδικής *Κάρσον ΜακΚάλερ* και η *Διπλή γλώσσα*, το ημετέλες κείμενο όσων του νομπελίστα *Γουίλιαμ Γκόλντνιγκ*. Οι εκδόσεις Ψυχολόγος προτείνουν, μεταξύ άλλων, το μυθιστόρημα *10 λεπτά και 38 δευτερόλεπτα σ' αυτόν τον παράξενο κόσμο* της *Ελίφ Σαράκ*, τη συγκινητική ιστορία της Λεϊλά που συνιστά μια πολυεπίπεδη ακτινογράφηση της σύγχρονης Τουρκίας, αλλά και βιβλία των *Κάρλος Ρουίθ Θαφόν (Η πόλη της καταχνιάς)* και *Ρίτσαρντ Φλάνναγκαν (Η ζωντανή θάλασσα που ονειρεύονταν ξύπνια)*. Στις Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου επανακάμπτει ο Γάλλος *Εμανουέλ Καρέν* με το πρόσφατο βιβλίο του (οριουκό από πολλές απόψεις, πλην αριστοτεχνικό και με πολλές αναφορές στην Ελλάδα) το οποίο τιτλοφορείται *Γιόγκα*, ενώ στους Αντίποδες ο μαχητικός *Εντουάρ Λουί* με τους *Αγώνες και μεταμορφώσεις μιας γυναίκας*, αφήγημα που οργανώνεται γύρω από τη μητέρα του. Ο *Πιερ Λεμέτρ* με το ιστορικό

μυθιστόρημα *Ο καθρέφτης των δεινών μας* ολοκληρώνει, στον Μίνωα, την πανοραμική και ευανάγνωστη τριλογία του για τον Μεσοπόλεμο. Από τον Ποταμό αναμένεται το υβριδικό έργο του *Καμίγντε Τολεντό Θησέας ή μια δεύτερη ζωή*, όπου ένας απρόβλεπτος αφηγητής ερευνά ποιος σκότωσε τον αδελφό του. Την περιέργεια εξάπτει, στις εκδόσεις Παπαδόπουλος, και το βραβευμένο με Πούλιτζερ μυθιστόρημα του *Ανταμ Τζόνσον Ο γιος του αφέντη των ορφανών*, καθότι πρόκειται για ένα αγωνιώδες βιβλίο που εκτυλίσσεται στην αιματηρή Βόρεια Κορέα. Θα διαβάσουμε ασφαλώς, μεταξύ πολλών άλλων, και τους: *Ισαάκ Μπάσεβιτς Σήνγκερ (Γκίμπελ ο σαλός και άλλα διηγήματα, Κίχλη)*, *Πέτερ Χάνκε (Δοκίμιο για τον μανταρομανή - Μια ασυνήθιστη ιστορία, Εστία)*, *Λουσία Μπερλίν (Βράδυ στον παράδεισο. Ακόμη λίγες ιστορίες, Σπερέωμα)*, *Ελίζαμπεθ Στράουτ (Ολα γίνονται, Αγρα)*, *Μπέρναρντ Σλικ (Χρώματα του αποχαρπετού, Κριτική)*, *Χοσέ Εουστάσιο Ριβέρα (Ρουφιήτρα, Συναμός)*, *Σίλβια Μορένο-Γκαρσία (Mexican Gothic, Κλειδάριθμος)*, *Κεν Φόλετ (Τοτέ, Βell)*, *Ντρορ Μισάν (Τρεις, Κείμενα)*, *Φίλιπ Κερ (Μητρόπολη, Κέδρος)* και *Αριάννα Χάρουτς (Σκοτώσου, αγάπη, Opera)*.

Δοκίμιο και Ιστορία

Ο αμερικανός συγγραφέας *Τζόνθαν Σάφραν Φόερ* με το βιβλίο του *Το κλίμα είμαστε εμείς: Η οσπρία του πλανήτη ξεκινάει από το πρωινό μας* (Κέδρος) μας φέρνει αντιμέτωπους με τις ευθύνες και, ως προς το πιο φλέγον ζήτημα του πλανήτη αυτή τη στιγμή. Το ίδιο ακριβώς

επιχειρεί, με έναν άλλον τρόπο, ο **Σερζ Ονπρέ** στο βιβλίο του *Για μια πολιτική οικολογία* (Πόλις). Ο πολυσχιδής **Στίβεν Πίνκερ**, καθηγητής στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ και δημόσιος διανοούμενος, με το *Διαφωτισμός τώρα* (Διόπτρα) υπερασπίζεται τη λογική, την επιστήμη, τον ανθρωπισμό, την πρόοδο. Στο εξαιρετικό αφήγημα *1919-1929. Η εποχή των μάγων. Η μεγάλη δεκαετία της φιλοσοφίας* (Πατάκης) ο **Βόλφραμ Αϊλενμπέργκερ**, γράφοντας για τους Βίγκενσταϊν, Μπένγιαμιν, Κασίρερ και Χάιντεγκερ, αποδεικνύει ότι η εκλαΐκευση, η καλώς εννοούμενη, είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση. Από τις εκδόσεις Αρσενίδη θα κυκλοφορήσει και το βιβλίο του *Κριστιάν ντε Ντιβ* (Βραβείο Νομπέλ, 1974) με τίτλο *Γενετική του προπατορικού αμαρτήματος: Ο αντίκτυπος της φυσικής επιλογής στο μέλλον της ανθρωπότητας*. Τρία σημαντικά κείμενα στον χώρο του φιλολογικού δοκιμίου θα κυκλοφορήσουν από τις εκδόσεις Περίοποι: Το *Μια συζήτηση περί τέχνης / Λεξερνιά*, δύο δοκίμια της *Βιρτζίνια Γουόλφ*, περί λογοτεχνικού κυβισμού και της τέχνης των λέξεων, το *Περί Υψηλού* του *Φρίντριχ Σίλερ* και το *Παραδοσιακή γλώσσα και τεχνική γλώσσα* του *Μάρτιν Χάιντεγκερ*. Θα διαβάσουμε επίσης ομιλίες της *Κικής Δημοπούλας* σε συνέδρια και εκδηλώσεις στο βιβλίο *Εκλήθην ομιλήτρια* (Ικαρος) και προσηγγίσεις σε κείμενα και λογοτέχνες στους τόμους *Σκόρπια – Κείμενα για συγγραφείς και βιβλία* (Μεταίχμιο) του *Γιώργου Συμπάρδη* και *Για την ποιητική γραφή – Δοκιμίων*

σύνοψης (Υψίλων) του *Γιώργου Βέη*. Την οικουμενική κρίση του πολιτισμού μας πραγματεύεται ο *Γιάννης Κιουρτσόσκης* στο *Όταν όλα κρέμονται από μια κλωστή* (Πατάκης) και ο *Πέτρος Τασσόπουλος* καταπιάνεται με τη διείσδυση της θρησκείας στον κόσμο στο *Το όπιο του λαού* (Μεταίχμιο), ενώ ο *Ιρβίν Γιάλομ* και η *Μέριλιν Γιάλομ* γράφουν για το *Ζήτημα θανάτου και ζωής – Αγάπη, απόληξη και τι μετράει στο τέλος* (Αγρά). Πολύ ενδιαφέροντα η μελέτη για τις εικαστικές τέχνες *Τελευταίος πίνακας ή το πορτραίτο του Θεού* (Σαιξπηρικό) της *Ελέν Σιζού*. Με ελληνικά θέματα καταπιάνονται η μελέτη του *Ρόμπερτ Μπάρκερ* *Οι ελληνικοί θεοί πέρα από την Ελλάδα: Ονόματα, χαρακτήρες, μεταμορφώσεις* (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης) και η *Τραγωδία, οι αρχαίοι Έλληνες και εμείς* (Πατάκης) του *Σάιμον Κρίτολεϊ*. Στον χώρο της φιλοσοφίας ξεχωρίζουν οι *Διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας του Τζον Ρολς* (Κριτική) και το *Κάπου στο ανολοκλήρωτο* (Πόλις), συζητήσεις του *Βλαντίμιρ Γιανκελεβίτς* με την *Μπεατρίξ Μπερλοβίτς*, ενώ στο πεδίο της γεωγραφίας αναμένονται *Η δύναμη της γεωγραφίας* (Διόπτρα) του *Τιμ Μάρσαλ*, η συνέχεια του μπρεστ σέλερ *Αρχιμάστοι της γεωγραφίας*. Στον χώρο της Ιστορίας ξεχωρίζει η πολυαναμενόμενη *Ελληνική Επανάσταση* του *Μαρκ Μαζόουερ* (Αλεξάνδρεια), όπως και το πολυσυζητημένο *Κεφάλαιο και ιδεολογία* του *Τομά Πικετί* (Πατάκης). Την τριάδα των μεγάλων ονομάτων κλείνει ο *Ιαν Κέρσοου* με τη *Ναζι-*

Βιογραφίες, από την Κάλλας έως τη Μέρκελ

Οι βιογραφίες και τα προσωπικά κείμενα αρχίζουν να αποκτούν φανατικό κοινό και στην Ελλάδα, που θα απολαύσει εφέτος το αποκαλυπτικό *Casta Diva: Η κρυφή ζωή της Μαρίας Κάλλας* (Παπαδόπουλος) της *Λίντσι Σπενς*, τη βιογραφία της *Κέτ Κερκπάτρικ* *Πώς η Σίμον έγινε η Μπονιούρα: Μια ολόκληρη ζωή* (Μεταίχμιο), τις συζητήσεις του πρόωρα χαμένου φωτορεπόρτερ *Γιάννη Μπεκράκη* με τον *Γιώργο Αρχιμανδρίτη*, *Γιάννη Μπεκράκη*: *Με τα μάτια της ψυχής* (Πατάκης) και τη βιογραφία της σιδηράς κυρίας *Ανγκελα Μέρκελ, Κατί Μαρτον, Η Καγκελάριος* (Ψυχολογία). Η εξομολογητική μαρτυρία *Με τον Νίκο Καρούζο – Ημερολόγιο* (Loggia), της τελευταίας συντρόφου του, ζωγράφου *Εύασ Μπέν*, μπορεί να διαβαστεί παράλληλα με τις συζητήσεις *Δημητρίου Σούτσα 36 - Μια συνουσία του Νίκου Καρούζου με τον Γιάννη Σουγανέλη* (13 Ιουνίου 1986) (Ικαρος), ενώ αναμένονται και δύο μουσικές βιογραφίες: *Θανάσης Παπακωνσταντίνου: «...να βρω ξανά του νήματος την άκρη»* (Πατάκης) του *Λέοντος Ναρ* και *Χειμεινοί Κολυμβητές, Μια εικαστική περιήγηση του Κώστα Σιδήρη στα τραγούδια του Αργύρη Μπακιρτζή* (Petites-Maisons) του *Κώστα Σιδήρη*.

στική δικτατορία (Πατάκης). Με ενδιαφέρον αναμένονται επίσης τα *Ένα σκοτεινό δωμάτιο 1967-1974* του *Αλέξη Παπαχελά* (Μεταίχμιο), *Η επιστροφή του κόσμου του Μάρκο Πόλο* του *Ρόμπερτ Κ. Κάπλαν* (Μελάνι), *Ο Ενδοξότερος Αγώνας: Η Ελληνική Επανάσταση του 1821* του *Αριστείδη Χατζή* (Παπαδόπουλος), *Η ήττα του Μουσολίνι στο ύψωμα 731* του *Τζον Καρ*, (Ψυχολογία), *Αθώοι μάρτυρες, Μαρτυρίες παιδιών από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο* της *Μέριλιν Γιάλομ* (Αγρά).

Ελληνικό μυθιστόρημα

Καταξιωμένοι λογοτέχνες και δημοφιλείς αφηγητές, μυθιστοριογράφοι και πιστοί εργάτες της μικρής φόρμας δίνουν το «πάρων» στην εκδοτική παραγωγή του εφεπνού φθινόπωρου. Η γραφή και οι τρόποι της βρίσκονται στην καρδιά του νέου μυθιστορήματος *Ορατή σαν ασράση* (Καστανιώτης) της *Ζυράννας Ζατέλη*. Μια σημαντική επιστροφή στο μυθιστόρημα, μαζί με την επιστροφή της *Μαρίας Μήτσουρα* με την *Κυρία Τασία και τον Γουλιέλμο Καταβάθος* (Πατάκης), μια ιστορία αναμέτρησης με φαντάσματα του παρελθόντος. Σε άλλους τόπους και χρόνους μάς ταξιδεύουν η *Σοφία Νικολαΐδου* με το μυθιστόρημα *ΙΩΡ - Πέρα από τον νόμο* (Μεταίχμιο), για μια εκκλησιαστική οργάνωση που ξεκίνησε από τα γκουλάγκ της Σοβιετικής Ενωσης επί Στάλιν, ο *Κυριάκος Μαργαρίτης* με το *Εννέα* (Ικαρος), στα χρόνια της ΕΟΚΑ και της δράσης της στην Κύπρο της αποικιοκρατίας, ο *Ισίδωρος Ζουργός* με το *Περί της εαυτού ψυχής* (Πατάκης), στο Βυζάντιο των Κοιμητών, και η *Καρολίνα Μέρμηγκα* με το *Δέκατος χρόνος* (Αλεξάνδρεια) στον δέκατο χρόνο της Τροικιάς Εκστρατείας. Τη ζωή ενός παιδιού της δεκαετίας του 1960 στην Αθήνα του σήμερα αφηγείται στο *Ο Τζιμης στην Κυψέλη ο Χρήστος Χωμενίδης* και ο *Αύγουστος Κορτώ* ένα αιματοκύλισμα σε ένα σχολείο στο ακριτικό Χρυσοθέστρο στο *Μισό παιδί*, από τις εκδόσεις Πατάκη. Με μυθιστόρημα, επίσης, επιστρέφει ο *Σπύρος Γιανναράς, Ραμμένη φτέρνα* (Αγρά), και πρωτοεμφανίζεται ο *Sam Albatros* (ψευδ.), *Ελατωματικό αγόρι* (Εστία). Περί έρωτος, ευφορικού ή αδιέξοδου, το ανέκδοτο μυθιστόρημα του *Νίκου Μπακόλα* *Για τον έρωτα και μόνο* (Σοκόλης), μεταθανάτια έκδοση από τα κατάλοιπά του, το νέο μυθιστόρημα της *Ελιάννας Χουρμούζιάδου* *Μια τελευταία επιστολή αγάπης* (Πατάκης) και το *Μπλε ήλιος* (Μεταίχμιο) του *Διονύση Μαρινού*.

Διηγήματα και βουβέλες

Τα διηγήματα της *Ελλης Αλεξίου* συγκεντρώνονται στον τόμο *Τα διηγήματα (1923-1983)* (Καστανιώτης), ενώ η επανέκδοση των απάντων του *Ηλία Χ. Παπαδημητριάκου* συνεχίζεται με τα *Θεράμια θαλάσσια λουτρά* (Κίχλη). Στο διήγημα παραμένουν πιστοί ο *Αχιλλέας Κυριακίδης*, με το *Ελικαρ* (Πατάκης), είκοσι τέσσερα αστραπιαία μικροδιηγήματα μεγάλης έντασης, ο *Ηλίας Παπαμύσχος* με το *Η καταγωγή της λύπης* (Πατάκης), ο *Θοδωρής Γκόννης* με το *Μαύρο φόρεμα του κόρακα* (Αγρά) και ο *Δημήτρης Κανελλόπουλος* *Στα χρόνια του Κόκκινου Κόμη* (Καστανιώτης), ενώ με διηγήματα επιστρέφουν ο *Κώστας Κατσουλάρης, Αραίες και Τελαμώνος* (Μεταίχμιο), ο *Γιάννης Καισαριδής* *Ωρες αιώρες* (Κέδρος). Από τις βάχες του Ευριπίδη εμπνέεται ο *Μισέλ Φάις* στη νέα του βουβέλα *Caput mortuum* (1392) *Φάρος αραρισμού* (Πατάκης). Στην ίδια κατηγορία περιέχουμε τις *Μικρές αυτοκρατορίες* (Πόλις) του *Χρήστου Αστερίου*, το *Ησυχία να πας* (Κίχλη) της *Ούρουσλας Φυσκόλου*, τον *Κήπο των ψυχών* (Εστία) του *Βασίλη Τσαμπουσί*, το *Ανάπτυγμα βατραχού* (Σπερβωμία) της *Ρούλας Γεωργακοπούλου* και το υβρικό (ποίηση και πεζά) *Θαύματα στον Πολύφημο. Σονέτα για την πολυκατοικία μου – Σβήστε τους φάρους για τον Ιβάν Ισμαήλοβιτς* (Κίχλη) της νεαρής *Παυλίνας Μάρβιν*.